

ชื่อผลงาน : การพัฒนาแนวทางการเฝ้าระวังผู้ป่วยปอดอักเสบลดภาวะ Respiratory failure

โดยใช้สัญญาณเตือนภาวะวิกฤต Early warning sign alert หอผู้ป่วยใน โรงพยาบาลพัยคณภูมิพิสัย
จังหวัดมหาสารคาม

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางนงลักษณ์ วิริยะ โรงพยาบาลพัยคณภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ชื่อผู้นำเสนอผลงาน : นางนงลักษณ์ วิริยะ โรงพยาบาลพัยคณภูมิพิสัย

สถานที่ติดต่อกลับ : โรงพยาบาลพัยคณภูมิพิสัย โทรศัพท์ 043-791381/094-4761010/E.mail

nonglug61010@gmail.com

สรุปสาระสำคัญ

บทนำ : จากการวิเคราะห์ข้อมูลในตึกอายุรกรรม โรงพยาบาลพัยคณภูมิพิสัย พบผู้ป่วย Pneumonia เข้ารับการรักษาเป็น 1 ใน 5 อันดับของหน่วยงาน จากข้อมูลรายงานความเสี่ยงโรงพยาบาลพัยคณภูมิพิสัยในปีงบประมาณ 2564 – 2566 พบอุบัติการณ์ผู้ป่วยมีอาการทรุดลงระหว่างดูแลและส่งต่อไม่ได้วางแผน (Unplanned refer) จำนวน 10,15 และ 22 รายตามลำดับ ผู้ป่วยมีภาวะหายใจล้มเหลว (Respiratory failure) ต้องใส่ท่อช่วยหายใจโดยกะทันหัน (Unplanned intubation) จำนวน 4,6 และ 8 รายตามลำดับ ผู้ป่วยที่มีภาวะ cardiac arrest กะทันหันต้องช่วยฟื้นคืนชีพ (Unplanned CPR) และเสียชีวิตจำนวน 1,1 และ 2 รายตามลำดับ จากการทบทวนวิเคราะห์สาเหตุปัญหาที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ พบประเด็นที่เป็นโอกาสพัฒนาเรื่องการประเมินอาการผู้ป่วยที่ไม่ครอบคลุมปัญหา การประเมินซ้ำเพื่อเฝ้าระวังอาการเปลี่ยนแปลงไม่เหมาะสมกับระดับความรุนแรงการเจ็บป่วย พยาบาลผู้ปฏิบัติงานมีประสบการณ์ทำงานน้อย ไม่สามารถดักจับอาการที่เสี่ยงต่อการเกิดภาวะวิกฤตที่อาจเกิดกับผู้ป่วยได้ มีการรายงานแพทย์ล่าช้า ผู้ป่วยได้รับการรักษาล่าช้า และจากการทบทวนสาเหตุในเชิงระบบ พบว่าแนวทางการประเมินการดูแลผู้ป่วยโดยใช้สัญญาณเตือนภาวะวิกฤตยังไม่ชัดเจน ทำให้การประเมินเฝ้าระวังผู้ป่วยจึงมีความหลากหลาย การปฏิบัติขึ้นอยู่กับองค์ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ทำงานของพยาบาลวิชาชีพ ผู้ดูแลแต่ละคน จึงมีโอกาที่จะเกิดความเสี่ยงหรือเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ได้ในทุกขั้นตอนของกระบวนการดูแลผู้ป่วย ดังนั้นผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญในประเด็นของแนวทางการประเมินสัญญาณเตือนภาวะวิกฤต ซึ่งเป็นระบบป้องกันและเฝ้าระวังความเสี่ยงเชิงรุก จึงได้พัฒนาแนวทางการประเมินสัญญาณเตือนภาวะวิกฤต Early warning sign alert ตึกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลพัยคณภูมิพิสัยขึ้น โดยคาดหวังว่าเมื่อนำแนวทางการประเมินสัญญาณเตือนภาวะวิกฤตมาใช้ในการประเมินผู้ป่วย จะช่วยให้พยาบาลวิชาชีพสามารถ Early detect อาการผิดปกติของผู้ป่วยได้อย่างรวดเร็ว สื่อสาร ส่งต่อข้อมูลให้ทีมผู้ดูแล ทำให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลรักษาแก้ไขปัญหได้ทันสถานการณ์ก่อนที่ผู้ป่วยจะเข้าสู่ภาวะวิกฤตต่อไป

วัตถุประสงค์ : เพื่อพัฒนาและศึกษาผลลัพธ์แนวทางการเฝ้าระวังผู้ป่วยปอดอักเสบลดภาวะ Respiratory failure โดยใช้สัญญาณเตือนภาวะวิกฤต Early warning sign alert หอผู้ป่วยใน โรงพยาบาลพัยคณภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

วิธีการศึกษา : เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) มี 3 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะวิเคราะห์สถานการณ์ โดยการสนทนากลุ่มและทบทวนวิเคราะห์เอกสารข้อมูลผู้ป่วย 2) ระยะพัฒนา ใช้วงจรวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis and Mc Taggart (1992) ตามแนวทาง PAOR มีขั้นตอนดังนี้ คือ 1) การวางแผน (Planning) ศึกษาสถานการณ์ ศึกษาเวชระเบียน ทบทวนวรรณกรรม สอบถามผู้เชี่ยวชาญ สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติ 2) (Action) จัดทำร่างแนวทางการประเมินการดูแลผู้ป่วยปอดอักเสบ โดยใช้สัญญาณเตือนภาวะวิกฤต Early warning

sign alert ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านทำการตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จัดประชุมวิชาการ และชี้แจงการปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการพยาบาลโรคปอดอักเสบ 1) มีระบบการนิเทศติดตาม Pre-post conference ผู้ป่วยกึ่งวิกฤต-วิกฤต ทุกรายหลังรับเวร ทบทวน Trigger respiratory failure ทุกราย 2) กระบวนการดูแลผู้ป่วยประกอบไปด้วยการประเมินผู้ป่วย การดูแลผู้ป่วย จัดทำ/ทบทวน CPG ในการดูแลผู้ป่วยปอดอักเสบ มีระบบ group Line ในการ consult และมีการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลง ประเมินซ้ำ บันทึบการเปลี่ยนแปลง ผู้ป่วยมีอาการทรุดลง มีการรายงานแพทย์ตามเกณฑ์ Early warning sign alert ภาวะ respiratory failure รายงานแพทย์ทันที RR > 30 ครั้ง/นาที, O₂ sat < 95%, หายใจใช้ Accessory muscle, cyanosis, ระดับความรู้สึกตัว ซึมลง กระสับกระส่าย กรณีผู้ป่วยวิกฤต กึ่งวิกฤต มีอาการทรุดลง จำเป็นต้องใส่ท่อช่วยหายใจ ให้ข้อมูล ให้กำลังใจแก่ผู้ป่วยและญาติ 3) การสังเกต (Observation) นำรูปแบบ แนวทางการประเมินการดูแลผู้ป่วยปอดอักเสบโดยใช้สัญญาณเตือนภาวะวิกฤต Early warning sign alert ไปใช้ดูแลที่หอผู้ป่วยอายุรกรรม 4) การสะท้อนกลับ (Reflection) อัตราตาย อัตราการเกิดภาวะหัวใจล้มเหลว ความพึงพอใจต่อแนวปฏิบัติการพยาบาล 3) ระยะประเมินผล ศึกษาในผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยโรคปอดอักเสบที่พักรักษาตัวในหอผู้ป่วยอายุรกรรม โรงพยาบาลพยุหะภูมิพิสัย คัดเลือกตามเกณฑ์การคัดเข้า จำนวน 50 ราย ระยะเวลาดำเนินการเดือนกันยายน 2565 - ตุลาคม 2566 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย แบบบันทึกข้อมูลผู้ป่วย แบบประเมินการเฝ้าระวังผู้ป่วยปอดอักเสบโดยใช้สัญญาณเตือนภาวะวิกฤต Early warning sign alert หอผู้ป่วยใน แบบประเมินผลการปฏิบัติ และแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการใช้รูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณ นำเสนอด้วยความถี่ ร้อยละ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การ วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) การพิทักษ์สิทธิและจริยธรรมทางการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้ผ่านการ พิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์โรงพยาบาลพยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการศึกษา : ระยะที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์พบว่า การประเมินอาการผู้ป่วยไม่ครอบคลุมปัญหา การรายงานแพทย์ล่าช้า ผู้ป่วยได้รับการรักษาล่าช้า แนวทางการเฝ้าระวังและการดูแลผู้ป่วยปอดอักเสบยังไม่ ชัดเจนและไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ระยะที่ 2 พัฒนาระบบสัญญาณเตือนภาวะวิกฤต Early warning sign alert มีระบบ warning sign และ High alert Pneumonia, นวัตกรรม 3E Pneumonia คือ Early screening and detection, Early and Effective treatment, Early and safety refer ระยะที่ 3 ประเมินผลพบว่า อัตราผู้ป่วย Pneumonia ที่เกิด Respiratory failure ต้องใส่ท่อช่วยหายใจ ลดลงจาก 5.36% เป็น 3.72% อัตราการ refer ผู้ป่วย Pneumonia ลดลงจาก 7.35% เป็น 3.52% อัตราการเสียชีวิต ผู้ป่วย Pneumonia ลดลงจาก 1.5% เป็น 0% อัตราการใช้เกณฑ์ Early warning sign ถูกต้อง รวดเร็ว เพิ่มขึ้นจาก 74.59% เป็น 88.29% อัตราการรายงานแพทย์และได้รับการตอบสนองที่เหมาะสมเพิ่มขึ้นจาก 80.35% เป็น 100% พยาบาลวิชาชีพมีความพึงพอใจต่อการใช้นโยบายเพิ่มขึ้นจาก 85.35% เป็น 100%

อภิปรายสรุปและข้อเสนอแนะ : ในการดูแลผู้ป่วย Pneumonia ที่มีภาวะ Respiratory failure การประเมิน และการประเมินซ้ำ การเฝ้าระวังภาวะเสี่ยงตั้งแต่แรกเริ่ม การดูแล การแก้ไขภาวะวิกฤตที่รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ จะช่วยส่งผลให้การดูแลผู้ป่วย Pneumonia มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง :

กาจบัณฑิต สุรสิทธิ์. (2560). Early identification critically ill patients : Why and how?

The Best ICU.ในบรรณาธิการ ดุสิต สดวาร์ ครรชิต ปิยะเวทวิรัตน์ สหดล ปุณณฤถาวร.ปิยอนด์เอ็น

เทอร์ไพรซ์. 93-103.

ปนิษฐา นาคช่วย, ละมัยพร อินประสงค์, วารินทร์ ตันตระกูล, ปติวิธดา ทองใบ และ พิไลวรรณ จันตะนุ.

(2560). MEWS : Adult Pre Arrest Sign กับบทบาทพยาบาล. เวชบัณฑิตยสาร, 10(3),186-190.